

B. Begravningsmässan

Under begravningsmässan kan kyrkans påskljus vara tänt.

Jordfästningsorden (moment 14) kan uttalas vid graven.

Då den avlidna förs till graven kan ett processionskors bäras före begravningsföljet. Under processionen kan man sjunga en psalm. Vid begravningen iakttas lokala seder.

I Inledning

1. Ingångspsalm

Psalmen kan ersättas av psaltarpsalm, körsång eller instrumentalmusik. Psalm-
en kan också föregås av ett orgelpreludium eller av annan lämplig musik.

2. Inledande välsignelse och växelhälsning

Se Gudstjänstboken s. 17, 51, 81 eller 101 enligt den serie som används.

3. Inledningsord

Inledningsorden kan formuleras fritt. De bör leda över i syndabekännelsen.

L Kära kristna församling. Vi har samlats för att följa NN på hans/hennes sista färd. I denna stund griper vi tag om det kristna hoppet. Redan i det heliga dopet inneslöts han/hon i Kristi död och uppståndelse. I förlitan på Kristi seger överlämnar vi honom/henne nu i Guds händer. I vår saknad tar vi till oss det löfte som Gud har gett oss i sitt ord. Där står det skrivet: "Kristus har dött för oss för att vi skall leva tillsammans med honom." (1 Thess. 5:10)

Kristi försoning är vår enda trygghet när livet känns splittrat och vårt hjärta anklagar oss. I förtröstan på Guds nåd bekänner vi nu våra synder och försummelse och ber Gud om förlåtelse.

eller

L Kära vänner. Vi har samlats för att välsigna NN till gravens ro. Vi överlämnar honom/henne i Guds händer. Kristus är dödens besegrare och han säger till oss: "Jag var död, och se, jag lever i evigheters evighet, och jag har nycklarna till döden och dödsriket." (Upp. 1:18)

Kristus och hans försoning är vår enda trygghet när livet känns splitt-
rat och vårt hjärta anklagar oss. I förtröstan på Guds nåd bekänner vi
nu våra synder och försummelse och ber Gud om förlåtelse.

eller

L Kära vänner, kära kristna församling. Vi har samlats inför Guds ansikte
och i tro på hans löften för att följa NN till gravens vila. Genom sitt ord
talar Gud till oss om livets förgänglighet och om det kristna hoppet.
Kristi död och uppståndelse är vår tröst. Hoppet om det eviga livet
lyser upp vårt mörker. I förtröstan på Kristus lämnar vi nu vår bort-
gångna kära i Guds händer och bekänner våra synder så sägande.

4. Beredelse

Syndabekännelse

Syndabekännelsen kan läsas gemensamt. Under läsningen kan man knäböja.
Syndabekännelsen kan indelas i sekvenser genom lästa eller sjungna församlings-
acklamationer eller genom tystnad. Den kan följas av en tyst bön, som liturgen
kan uppmana till med orden: Hör också våra tysta böner om förlåtelse.

Alternativa syndabekännelser, se Gudstjänstboken s. 287.

1.

Gud, vår Far.

I dopet blev vi dina barn.

Du förde oss från mörker till ljus

och tog oss in i ditt rike.

Men vi har inte levat så som dina barn borde.

Vi har inte lyssnat till din röst och inte följt din vilja.

Gud, förbarma dig över oss för din Sons Jesu Kristi skull.

Rena oss och förlåt oss våra synder,

och hjälp oss att ta emot

Hjälparen, den heliga Anden.

2.

Vi bekänner inför dig, helige Gud,

att vi ofta och på många sätt har syndat

med tankar, ord och gärningar.

Tänk på oss i barmhärtighet,

och förlåt oss för Jesu Kristi skull

vad vi har brutit.

Avlösning

Alternativa avlösningar, se Gudstjänstboken s. 293.

L Herren är nära de förtvivalde,
han hjälper de modlösa.
Som Jesu Kristi tjänare försäkrar jag dig
att Gud i sin nåd förlåter dig alla dina synder.

eller

L Må Gud, den allsmäktige och nådige, förlåta oss alla synder och föra
oss till det eviga livet.

F Amen.

5. Psaltarpsalm

Också en psaltarpsalm ur formuläret för jordfästning (5 A, moment 5) eller en psaltarpsalm enligt kyrkoåret kan användas. Omkväden till psaltarpsalmerna s. 404, nr 728, 729.

För övrigt, se Gudstjänstbokens anvisningar.

Antifon

Herre, ge honom/henne den eviga vilan
och låt ditt eviga ljus lysa för honom/henne.

eller

Jag vet att min befriare lever.
Job 19:25

eller

Jag väntar på Herren,
jag längtar,
jag hoppas få höra hans ord.
Ps. 130:5

Psalm

Som hjorten längtar till bäckens vatten, *
så längtar jag till dig, o Gud.

Jag törstar efter Gud, *
 efter den levande Guden.
När får jag komma, *
när får jag träda fram inför Gud?
 Varför är du tyngd av sorg, min själ,
 och full av oro? *
 Sätt ditt hopp till Gud!
Jag skall åter få tacka honom, *
min räddare och min Gud.

Ps. 42:2–3, 6

[Gloria Patri]

Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

6. Kyrie (Herre, förbarma dig)

Alternativ A och B

Se Gudstjänstboken s. 19, 53, 83 eller 103.

*7. Gloria och Laudamus

(Lovsång till den heliga Treenigheten)

Gloria och Laudamus utelämnas under adventstiden (från och med måndagen efter första söndagen i advent) och under fastetiden (från och med askonsdagen).

I stället för Laudamus (eller psalm 144) kan i mässa 1 och 4 en av följande treenighetspsalmer sjungas: 71:6, 122:5, 285:10, 294:4, 515:5, 568:9 eller 570:6.

Texter och melodier till Laudamus, se Gudstjänstboken s. 28, 56, 86 eller 106.

För övrigt, se Gudstjänstboken s. 27, 56, 85 eller 105.

8. Dagens bön

Man kan också välja en bön ur formuläret för jordfästning (5 A, moment 6) eller enligt kyrkoåret, se Evangelieboken.

Efter uppmaningen till bön kan man iaktta en stunds tystnad för personlig bön.

Man kan vid behov och med beaktande av bönenas tilltalsord avsluta dagens bön med att t.ex. säga: Detta ber vi om i Jesu Kristi namn.

L Låt oss be.

1.

Allsmäktige Gud.

Du har besegrat det onda och övervunnit döden,

du har skänkt världen liv.

När vi drabbas av sorg och död,

hjälp oss då att minnas

att du en dag skall klä oss

i en ny, himmelsk dräkt.

Hör oss för vår Herres Jesu Kristi skull.

2.

Helige, allsmäktige Gud.

Din Son Jesus Kristus har med sin död och uppståndelse
övervunnit dödens makt.

Du har gjort honom till Herre

över levande och döda.

Hjälp oss som döpts till Kristus

att leva i hoppet om uppståndelse och evigt liv.

Lovad vare du i evighet.

3.

Barmhärtige och nådige Gud.

Vi tackar dig för att du uppväckte din Son från de döda
och gav oss hoppet om evigt liv.

Hjälp oss att lita på ditt löfte

att varken död eller liv

skall kunna skilja oss från Kristi kärlek.

Detta ber vi om genom vår Herre Jesus Kristus,

som med dig och den heliga Anden

lever och härskar

nu och i evighet.

F Amen.

II Ordet

9. Textläsning

Någon av texterna ur formuläret för jordfästning (5 A, moment 7) läses. Man kan också läsa texter enligt kyrkoåret eller andra bibeltexter. Vid textläsningen följs Gudstjänstbokens anvisningar.

10. Psalm

Psalmen kan ersättas av en begravningssång, s. 406, nr 742, 743, 744, 745, 746, eller av annan lämplig musik.

*11. Evangeliet

Någon av evangelietexterna ur formuläret för jordfästning (5 A, moment 7) läses. Man kan också välja evangelietext enligt kyrkoåret eller någon annan evangelietext.

Under adventstiden (från och med måndagen efter första söndagen i advent) och under fastetiden (från och med askonsdagen) utelämnas halleluja.

För övrigt, se Gudstjänstboken s. 34, 60, 87 eller 108.

12. Predikan

III Jordfästningen

*13. Credo (Trosbekännelse)

Trosbekännelsen läses gemensamt.

Som trosbekännelse kan man också sjunga psalm 146. Alternativa texter till trosbekännelsesånger, se Gudstjänstboken s. 302.

F Jag tror på Gud, Fadern, den allsmäktige,
himlens och jordens skapare,

och på Jesus Kristus,
Guds ende Son, vår Herre,
som blev avlad av den heliga Anden,
föddes av jungfrun Maria,
led under Pontius Pilatus,
korsfästes, dog och begravdes,
steg ner till dödsriket,
uppstod på tredje dagen från de döda,
steg upp till himlarna,
sitter på Guds, den allsmäktige Faderns, högra sida
och skall komma därifrån
för att döma levande och döda,

och på den heliga Anden,
en helig, allmännelig kyrka,
de heligas gemenskap,
syndernas förlåtelse,
kroppens uppståndelse
och det eviga livet.

*14. Jordfästningsord

Jordfästningsorden kan alternativt uttalas vid graven (moment 27).

L I tro på den uppståndne Jesus Kristus reser vi oss för att välsigna NN
(hela namnet) till gravens ro.

eller

L I tro på Gud, den treenige, välsignar vi NN (hela namnet) till gravens ro
i väntan på uppståndelsens dag.

Prästen låter tre skovlar mull falla på kistan (kan formas som ett kors) och säger:

NN (förnamnen).
Av jord är du tagen,
och jord skall du åter bli.
Jesus Kristus, vår Frälsare, skall uppväcka dig på den yttersta dagen.

eller

NN (förnamnen).
Av jord har du kommit.
Till jord skall du återvända.
Jesus Kristus, vår Frälsare, skall uppväcka dig på den yttersta dagen.

eller

NN (förnamnen).
Det som blir sått förgängligt,
uppstår oförgängligt.
Jesus Kristus är uppståndelsen och livet.

eller

NN (förnamnen).
Herren gav och Herren tog,
Lovat vare Herrens namn.
Jesus Kristus, vår Frälsare, skall uppväcka dig på den yttersta dagen.

Vid jordfästning av ett dödfött barn eller ett litet barn:

[NN (förnamnen).]

Gud, vår Far, har skapat dig.

Han sluter dig i sin famn.

Jesus Kristus, vår Frälsare, skall uppväcka dig på den yttersta dagen.

15. Psalm

Psalmen kan ersättas av annan musik.

16. Kyrkans förbön

Kyrkans förbön består av tre delar: inledning, fortsättning och avslutning. För varje del väljs ett lämpligt alternativ.

Förbönen kan sammanställas tillsammans med de anhöriga. Man kan också välja en bön ur formuläret för jordfästning (5 A, moment 11). Bönen kan indelas i sekvenser genom acklamationer eller genom tystnad.

Man kan också be Trishagion, se Gudstjänstboken s. 321.

Bönens inledning

L Låt oss be.

1.

Gud, döden har kommit oss nära. Vi påminns om vår förgänglighet. Vi älskar livet, men vi måste avstå från det. Vi gör upp planer, men vårt arbete blir oavslutat. I vår förtvivlan lyfter vi våra ögon till dig. Du sände din älskade Son till oss för att dela vår sorg och smärta. I honom öppnade du vägen till det oförgängliga livet.

2.

Gud, dödens skugga faller över oss. Endast du vet hur länge vi får leva. Du består, när livet flyr. Du förstår våra tankar och känslor när döden har kommit oss nära. Du vänder våra sorgsna hjärtan till din Son Jesus Kristus och kallar oss att ta vår tillflykt till honom.

3.

Barmhärtige Gud. Döden har tagit ifrån oss vår kära och fyllt våra hjärtan med sorg och saknad. Din hand styr vårt liv, och i döden ger du din frid åt alla som förtröstar på dig. Vårt öga söker ljuset från din Sons Jesu Kristi uppståndelse. I det ljuset stillas vår sorg, och vår saknad fylls av tacksägelse och hopp.

Bönens fortsättning

1.

L/S Gud, vi tackar dig för livets gåva och för varje dag som du ger. Vi tackar dig för det liv som NN fick leva. Hjälp oss att minnas allt det goda som vi fick genom honom/henne. Trösta oss i sorgen och sakna den. Ge kraft för varje ny dag. Låt oss få vara i din närhet.

Du har gett oss ditt heliga ord. Hjälp oss att söka vår kraft i ordet och att lära känna din kärlek. Tack för att vår Befriare lever.

Gud, du känner också de tankar som vi har svårt att klä i ord. Inför dig bär vi fram vår bedrövelse och rådlöshet. Och vi ber med psalmisten: "Dig, o Herre, söker jag. Dölj inte ditt ansikte för mig." Hör nu också våra tysta böner.

[tyst bön]

2.

Vid ett plötsligt dödsfall:

L/S Gud, vårt liv är en gåtfull resa. Vi lever i nuet men vet ingenting säkert om morgondagen. Du ensam vet, du fördolde Gud.

Vi känner ordlös ångest och förtvivlan vid NN:s (förmamnet) bår. Vårt inre är i uppror inför det som har skett. Endast du vet svaret, då vi i vår rådlöshet frågar: Varför rycktes han/hon bort så plötsligt? Varför måste så mycket bli ofullbordat? Ta du hand om vår smärta och förtvivlan. Hjälp oss att i vår ångest och sorg kunna vila i dig och överlåta vår kära i dina händer.

[tyst bön]

3.

Vid en gammal människas jordfästning:

L/S Gud, du har kallat NN (förmamnet) bort från detta liv. Han/hon är inte längre ibland oss och hans/hennes plats är nu tom. Var med oss i vår saknad. Vi tackar dig för att han/hon fick ett långt liv och för den gemenskap vi har fått uppleva genom åren. Vi lägger allt i dina händer och ber om din välsignelse.

Gud, vi tackar dig för dem som har gått före oss och för vad de har gjort för oss. Hjälp oss att föra deras arv vidare. Fyll vår gemenskap med uthållig kärlek, och ge oss nåd att hålla oss till ditt ord. Ge oss ett levande hopp som bär oss genom livet.

[tyst bön]

Bönens avslutning

1.
L Gud, vi tackar dig för frälsningen genom din Son Jesus Kristus. Förbarma dig över oss. Låt dina löften lysa över vår väg. Tack för att tron, hoppet och kärleken bär oss ända in i evigheten. Hör oss för vår Frälsares skull.
 2.
L Gud, vi tackar dig för din älskade Sons död och uppståndelse. Hans seger är vårt liv och vårt hopp. Fyll oss med din frid som ger våra hjärtan och tankar skydd genom Jesus Kristus vår Herre.
 3.
L Gud, vi tackar dig för att vår Frälsare genom sin död och uppståndelse har besekrat döden. När vår levnadsdag är slut, låt oss då få gå hem, i frid, som du har lovat. Led oss till det himmelska hemmet, där ingen död skall finnas mer. Detta ber vi om i din Sons Jesu Kristi namn.
- F Amen.

IV Nattvarden

För moment 17–22, se moment 19–24 enligt ifrågavarande serie i Gudstjänstboken.

23. Tacksägelsebön

Tacksägelsebönen kan också vara en psalm, t.ex. 130:3–4, 223:5, 224:3–5 eller 566:3 och 5.

Alternativa tacksägelseböner, se Gudstjänstboken s. 395.

L Låt oss be.

1.
Himmelske Fader,
tack för att du har låtit oss få del av
kärlekens måltid.

Låt uppståndelsens ljus lysa
mitt i sorgen och saknaden.
Stöd oss med din nåd intill den dag
då du torkar alla tårar
och förenar oss med varandra för alltid.
Hör oss för din älskade Sons Jesu Kristi skull.

2.

Evige Gud,
vår Herres Jesu Kristi Fader.
Din Son har berövat döden dess makt,
och han har låtit den heliga nattvarden
för oss bli en odödlighetens källa.
Låt oss med alla våra kära på den yttersta dagen
få uppstå till evig glädje.
Hör oss genom Jesus Kristus, vår Herre,
som lever och härskar
med dig och den heliga Anden
nu och i evighet.

3.

Gud, vår Far.
Vi tackar dig för nattvardens livgivande gåva
som styrker oss på vägen till det eviga livet.
Låt oss alla få gå in i paradiset glädje,
där vi för alltid får vara hos Kristus.
Detta ber vi om
i vår uppståndne Herres och Frälsares
Jesu Kristi namn.

F Amen.

V Avslutning

*24. Välsignelse

Alternativ text till välsignelsen s. 393.

L Herren välsigne er och bevarer er.
Herren låte sitt ansikte lysa över er och vare er nådig.
Herren vände sitt ansikte till er och giv er frid.
I Faderns och ✝ Sonens och den heliga Andens namn.

F Amen.

25. Avslutande musik

Psalm och/eller instrumentalmusik. Under musiken kan begravningsföljet sätta sig i rörelse.

26. Bön vid graven

Bönen kan också bes efter att kistan sänkts i graven.

L Låt oss be.

1.
Allsmäktige Gud, käre himmelske Fader. Du lät din ende Son lida döden på korset för vår skull. När han lades i graven helgade du också vår grav till ett vilorum. Vi ber dig: Kom till oss med din heliga Ande, så att Kristus lever i oss och vi i honom. Låt oss efter all kamp och möda få komma till friden och vilan hos dig. Förbarma dig över oss och låt oss på den sista dagen få uppstå till evigt liv. Hör oss för din Sons Jesu Kristi skull.

2.
Käre himmelske Fader. Vi överlämnar NN i dina händer. Vi sänker hans/hennes kropp till gravens vila i väntan på uppståndelsens och den nya skapelsens morgon. När vår Frälsare dog och lades i graven helgade han också vår grav till ett vilorum. Du uppväckte honom från de döda, du övervann döden och öppnade vägen till det eviga livet.

Jesus Kristus, vår Frälsare. Vi lyfter vår blick till dig. Förbarma dig över oss och ge oss ett levande hopp. För oss till uppståndelse och evigt liv.

3.
Himmelske Fader. Du lät din Son vila i graven. Låt dina barn vila i trygghet också i döden medan de väntar på uppståndelsens nya liv. Tack för löftet att du ger oss evigt liv, att vi aldrig någonsin skall gå under och att ingen skall rycka oss ur din hand. Tag ifrån oss vår fruktan och hjälp oss att förtrösta på att du leder oss genom död och grav till ditt himmelska rike. Hör oss för din Sons Jesu Kristi skull.

F Amen.

27. Gravläggning

Kistan sänks ned i graven. Samtidigt kan man sjunga en psalm, t.ex. 238:5–8 eller 255:3.

Jordfästningsord

Prästen uttalar jordfästningsorden om de inte har uttalats vid moment 14.

När blomsterhyllningarna har lagts på graven kan man sjunga en psalm, t.ex. 378 eller 31.